

ERHVERVSJURA

FORGÆVES KONKURRENCE

MONOPOLBRUD: I tre år har man kunnet benytte et inkassobureau eller en revisor i stedet for en advokat i bl.a. inkassosager om mindre beløb. Kun ganske få har gjort brug af muligheden.

LARS BO LANGSTED
Professor, Juridisk Institut
Aalborg Universitet

»Intet nyt er godt nyt,« siger man engang imellem. Normalt er det naturligvis noget vrøvl, medmindre det er i betydningen, at så længe man ikke har fået dårlige nyheder, må man håbe på gode.

Intet nyt er jo netop »intet nyt« – det vil sige, at vi hverken er blevet mere eller mindre oplyste end sine vidende. Vi ved ikke, om intet nyt fra vores onkel skyldes, han ved et uheld har låst sig inde i sit klædeskab, eller at han er ved at fejre, at han lige har vundet 5 mio. kr. i lotto.

Ganske tilsvarende kan man sige, at hvis man har indført en ordning, som ingen bruger – så er det udtryk for, at ordningen er en succes: De få gange, nogen har brugt den, skete der ikke noget slemt. Eller det er udtryk for en fiasko: her har vi indført en fin ordning, som der helt øjensynligt ikke er nogen, der har brug for.

Forvirret? Det er der ikke noget at sige til. Så lad os begynde med begyndelsen:

I perioden fra 2004 til 2006 var det store dyr i åbenbaringen at "konkurrenceudsætte". Hvis man kunne blive det, så var alt godt: billigere, bedre og hurtigere.

Således også på området for advokatydelse. Vi fik dengang en lov om juridisk rådgivning, således at advokaternes eneret til at reklamere med juridisk rådgivning blev ophævet. Hvorfor? Ikke fordi nogen var utilfredse med advokaternes arbejde, men fordi branchen

skulle konkurrenceudsættes. Og vi fik regler om en forenklet småsagsproces og en forenklet inkassoproces – hvilket i sig selv kunne være godt nok. Og vi fik næsten samtidig brudt med advokaternes monopol på at møde i retten for andre.

I disse helt små sager (i inkassosager: en sagsgenstand op til 50.000 kr.) kunne kreditor således give møde ved f.eks. »et inkassobureau eller en revisor«, som det så smukt siges i forarbejderne.

I forarbejderne til ophævelsen af advokaternes monopol på at give møde for andre i retten henvises da også udelukkende til »samfundsøkonomiske hensyn«. Det udvalg, der havde stået for arbejdet med at udarbejde forslag til ændring af reglerne om advokater, skrev dengang:

»Hensynet til fri konkurrence tillægges i dag en meget høj prioritet såvel i Danmark som internationalt. Konkurrencebegrænsende ordninger som møderetsmonopolet bør derfor alene opretholdes, hvis de kan begrundes med tungtvejende hensyn, som ikke kan tilgodeses på en mindre konkurrencebegrænsende måde.

Udvalget finder, at de tungtvejende hensyn, der tidligere begrundede opretholdelsen af advokaternes møderetsmonopol i civile sager, måske ikke generelt taler med samme vægt i dag.

Udvalget har i den forbindelse lagt vægt på en række samfundsøkonomiske betragtninger.

På den baggrund finder udvalget, at der i et vist omfang kan ske en lempelse af regler-

ne om advokaters møderetsmonopol i byretterne, uden at de vægtige hensyn, der ligger bag reglerne, sættes over styr.

Man kunne også have udtrykt det mere enkelt: »Da vi af politiske grunde skal indføre regler, der fremmer konkurrencen (eller i hvert fald ser ud, som om de gør det) har vi her fundet et område, hvor skadevirkningerne må antages at være ret begrænsede...«

Men sådan skriver man naturligvis ikke i en betænkning.

I et høringsvar dengang anførte dommerforeningen bl.a., at det »er meget betænkeligt ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger at tillade andre end advokater at møde for parterne i småsager«.

Forslaget blev dengang vedtaget, og man indsatte samtidig en bestemmelse i retsplejeloven om, at personer, der mødte for andre i retssager, og som ikke var advokater, skulle »udvise en adfærd, som er i overensstemmelse med god skik for rettergangsfuldmægtige.«

For at se, hvordan det hele virkede, iværksatte man lovovervågning, så Justitsministeriet i en periode på tre år skulle indsamle oplysninger om indberetninger vedrørende disse rettergangsfuldmægtige. Man ville på den baggrund senere vurdere, om der måtte være behov for ændringer i ordningen.

Ved et lovforslag fremsat i forrige uge foreslås den forenkledede inkassoproces nu udvidet, så den kan anvendes på krav op til 100.000 kr., når kreditor ikke forventer, at skyldneren har indsigelser eller vil gøre modregning gældende. Dette indebærer samtidig, at andre end advokater kan møde i disse – beløbsmæssigt efterhånden ganske store – sager.

Men hvordan har erfaringerne været med at tillade andre end advokater at møde som rettergangsfuldmægtige?

Justitsministeriet offentliggjorde i midten af sidste måned en redegørelse om lovovervågningen. Der kan man læse, at der ikke har været problemer med ordningen.

Justitsministeriet har således ikke i perioden, fra ordningen trådte i kraft den 1. januar 2008 frem til januar 2011 modtaget en eneste indberetning eller konkret klage over rettergangsfuldmægtiges adfærd.

Denne for så vidt glædelige iagttagelse skyldes imidlertid, at samtlige adspurgte ret-

En tre år gammel lov, der skulle øge konkurrencen til advokaterne, er ikke kommet ud af starthullerne.

Modelfoto: Jann Lipka

ter udtalte, at de havde meget begrænsede erfaringer med rettergangsfuldmægtige, men at dette – som dommerforeningen skriver – formentlig skyldes, at »parterne i vidt omfang som hidtil møder med advokater«.

Om det så er godt eller skidt, at udvidelsen af den forenkledede inkassoproces samtidig indebærer en udvidelse af det område, hvor man kan lade »et

inkassobureau eller en revisor« møde i fogedretten, afhænger mest af øjnene, der ser – for vi har i virkeligheden intet nyt om denne mulighed.

På den ene side kan man sige, at det ubetinget er godt, at folk har valgfrihed. Det styrker konkurrencen.

På den anden side kan man sige, at da der ikke er ret mange, der overhovedet anvender en mulighed, der nu har været der i godt tre år, for at lade andre end advokater møde for sig, ja, så kan man lige så godt afskaffe ordningen igen, for den har ingen reel konkurrencemæssig betydning. Og har den ingen konkurrencemæssig betydning, er der ingen grund til at have en mulighed, der alt andet lige giver borgerne og domstolene mindre sikkerhed for faglig kvalitet og professionalisme.

Det var netop den konkurrencemæssige begrundelse, der var den eneste for at indføre ordningen.

Ganske tilsvarende har den samtidig vedtagne lov om juridisk rådgivning, hvis formål også var at skabe konkurrence til advokaterhvervet, levet et så godt som anonymt liv, og det er ganske vanskeligt at finde juridiske rådgivere ude i den virkelige verden, der udgør nogen form for konkurrence til advokaterne.

Så skal man trods alt forsøge at finde lidt indhold i alt dette »intet nyt«, må det vist være, at der generelt er så stor tilfredshed med advokatbranchen her i landet, at folk slet ikke har lyst til at bruge andre – hverken som rådgivere eller som rettergangsfuldmægtige.

Og det er vel den største ros, en branche kan få.

Vidste du, at 65 % af danskerne mener, at brevet signalerer, at indholdet er vigtigt? Til gengæld mener kun 14 % det samme om e-mail.*

ET BREV BETYDER MERE

Læs mere på www.etbrevbetydermere.dk

